

2024/2055(INI)

07.11.2024

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно банковия съюз – годишен доклад за 2024 г.
(2024/2055(INI))

Комисия по икономически и парични въпроси

Докладчик: Ралф Зекац

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	10

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно банковия съюз – годишен доклад за 2024 г.
(2024/2055(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид своята резолюция от 16 януари 2024 г. относно банковия съюз – годишен доклад за 2023 г.¹,
- като взе предвид последващите действия на Комисията по резолюцията на Парламента от 16 януари 2024 г. относно банковия съюз – годишен доклад за 2023 г.,
- като взе предвид документа, публикуван от Европейската централна банка (ЕЦБ) на 25 март 2024 г. и озаглавен „Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its resolution on Banking Union 2023“ (Обратна връзка относно приноса на Европейския парламент като част от неговата резолюция относно банковия съюз – годишен доклад за 2023 г.),
- като взе предвид годишния доклад за 2023 г. на ЕЦБ относно надзорните дейности, публикуван през март 2024 г.,
- като взе предвид годишния доклад за 2023 г. на Единния съвет за реструктуриране (ЕСП), публикуван на 28 юни 2024 г.,
- като взе предвид приемането на Директивата относно борбата с изпирането на пари (ДБИП)² и Регламента относно борбата с изпирането на пари (РБИП)³, както и създаването на Орган за борба с изпирането на пари (ОБИП)⁴,
- като взе предвид прилагането на стандартите „Базел III“, а именно приемането на изменения на Директивата за капиталовите изисквания⁵ и на Регламента за капиталовите изисквания⁶,

¹ ОВ С, C/2024/5706, 17.10.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj>.

² [Директива \(ЕС\) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. относно механизмите, които да бъдат въведени от държавите членки за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма, за изменение на Директива\(ЕС\) 2019/1937 и за изменение и отмяна на Директива \(ЕС\) 2015/849 \(ОВ L 1640, 19.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>\).](#)

³ Регламент (ЕС) 2024/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма (ОВ L 1624, 19.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁴ [Регламент \(ЕС\) 2024/1620 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. за създаване на Орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на регламенти \(ЕС\) № 1093/2010, \(ЕС\) № 1094/2010 и \(ЕС\) № 1095/2010 \(ОВ L 1620, 19.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>\).](#)

⁵ [Директива \(ЕС\) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер \(ОВ L, 2024/1619, 19.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj>\).](#)

- като взе предвид приемането на Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2024/2795 от 24 юли 2024 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на датата на прилагане на капиталовите изисквания за пазарен риск⁷,
- като взе предвид позицията си на първо четене от 24 април 2024 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 806/2014 по отношение на мерките за ранна намеса, условията за реструктуриране и финансирането на действията по реструктуриране⁸,
- като взе предвид позицията си на първо четене от 24 април 2024 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2014/59/ЕС по отношение на мерките за ранна намеса, условията за реструктуриране и финансирането на действията по реструктуриране⁹,
- като взе предвид позицията си на първо четене от 24 април 2024 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2014/49/ЕС по отношение на обхвата на защитата на депозитите, използването на средствата на схемите за гарантиране на депозитите, трансграничното сътрудничество и прозрачността¹⁰,
- като взе предвид доклада на своята комисия по икономически и парични въпроси от 23 април 2024 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 806/2014 с цел създаване на Европейска схема за застраховане на депозитите,
- като взе предвид предложението на Комисията от 14 март 2018 г. за директива на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити, купувачите на кредити и събирането на обезпечения ([COM\(2018\)0135](#)),
- като взе предвид доклада на петимата председатели от 22 юни 2015 г., озаглавен „Завършване на европейския икономически и паричен съюз“,
- като взе предвид доклада на Енрико Лета от 10 април 2024 г., озаглавен „Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens“ (Много повече от пазар – скорост, сигурност, солидарност: овластяване на единния пазар за осигуряване на устойчиво бъдеще и просперитет за всички граждани на ЕС),
- като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г., озаглавен „The future of European competitiveness“ (Бъдещето на европейската конкурентоспособност),

---

⁶ [Регламент \(ЕС\) 2024/1623 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. за изменение на Регламент \(ЕС\) № 575/2013 по отношение на изискванията за кредитен риск, риск от корекция на кредитната оценка, операционен риск и пазарен риск, както и за долна граница на капиталовото изискване \(ОВ L, 2024/1623, 19.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>\).](#)

⁷ [ОВ L 2024/2795, 31.10.2024 г., ELI: \[http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj\]\(http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj\).](#)

⁸ Приети текстове, P9_TA(2024)0326.

⁹ Приети текстове, P9_TA(2024)0327.

¹⁰ Приети текстове, P9_TA(2024)0328.

- като взе предвид изявлението на Еврогрупата от 11 март 2024 г. относно бъдещето на съюза на капиталовите пазари и изявлението на Еврогрупата от 16 юни 2022 г. относно бъдещето на банковия съюз и последващите действия на Еврогрупата от 28 април 2023 г.,
- като взе предвид рамката на Базелския комитет по банков надзор за оповестяване на експозициите на банките към криптоактиви и целевите изменения на неговия пруденциален стандарт относно експозициите на банките към криптоактиви, и двете публикувани на 17 юли 2024 г.,
- като взе предвид основните принципи за ефективен банков надзор на Базелския комитет по банков надзор, публикувани на 25 април 2024 г.,
- като взе предвид прегледа на финансовата стабилност на ЕЦБ от май 2024 г.,
- като взе предвид Работен документ № 24–15 на Института за международна икономика „Питърсън“ от 25 юни 2024 г., озаглавен „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative“ (Европейският банков съюз на десет години: незавършен, но трансформиращ)¹¹,
- като взе предвид надзорните приоритети на Единния надзорен механизъм за периода 2024 – 2026 г., публикувани през декември 2023 г.,
- като взе предвид Шестмесечния доклад на ЕСП до Еврогрупата от 13 май 2024 г.,
- като взе предвид резултата от общата за ЕС инициатива за прозрачност на Европейския банков орган за 2023 г., публикуван на 28 юли 2023 г.,
- като взе предвид Специален доклад № 12/2023 на Европейската сметна палата от 12 май 2023 г., озаглавен „Надзор от ЕС върху кредитния риск на банките – ЕЦБ засилва тази функция, но трябва да се направи повече за постигане на по-големи гаранции за добро управление и покритие на кредитния риск“,
- като взе предвид изявленията на Клаудия Бух, председател на Надзорния съвет на ЕЦБ, по време на изслушванията, проведени от комисията по икономически и парични въпроси на Парламента на 21 март 2024 г. и 2 септември 2024 г.,
- като взе предвид изявленията на Доминик Лабуре, председател на ЕСП, по време на изслушванията, проведени от комисията по икономически и парични въпроси на Парламента на 21 март 2024 г. и 23 септември 2024 г.,
- като взе предвид своята резолюция от 14 март 2019 г. относно баланса между половете при издигането на кандидатури за позиции в областта на икономическите и паричните въпроси на ЕС¹²,
- като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

---

¹¹ Véron, N., „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative“ (Европейският банков съюз на десет години: незавършен, но трансформиращ), Работен документ № 24–15 на Института за международна икономика „Питърсън“, юни 2024 г.

¹² [ОБ С 023, 21.1.2021 г., стр. 105.](#)

- като взе предвид доклада на комисията по икономически и парични въпроси (A10-0000/2024),
- A. като има предвид, че банковият съюз включва Единния надзорен механизъм, Единния механизъм за реструктуриране и високи минимални стандарти в областта на застраховането на депозитите;
- Б. като има предвид, че завършеният банков съюз ще подобри конкурентоспособността и стабилността на банковия сектор и избора за потребителите и ще улесни достъпа до финансиране;
- В. като има предвид, че разпокъсаността и липсата на трансгранична консолидация на банковия сектор на ЕС засягат неговата конкурентоспособност в световен мащаб; като има предвид, че разликата между банките в ЕС и САЩ по отношение на рентабилността се е увеличила;
- Г. като има предвид, че силният банков сектор е от ключово значение за постигането на икономически растеж, за финансирането на малките и средните предприятия (МСП) и стартиращите предприятия, както и за гарантирането на прехода към екологична и цифрова икономика;
- Д. като има предвид, че през април 2024 г. той прие своята позиция относно прегледа на уредбата за управление на банкови кризи и за застраховане на депозитите;
- Е. като има предвид, че през април 2024 г. неговата комисия по икономически и парични въпроси прие доклад относно предложението на Комисията за създаване на европейска схема за застраховане на депозитите;

Общи съображения

1. изисква от Комисията да гарантира, че завършването на банковия съюз продължава да бъде ключов приоритет; подчертава, че този проект предлага на домакинствата и на МСП достъп до по-широко финансиране, увеличава финансовата стабилност, намалява въздействието на икономическите спадове, финансира прехода към екологична и цифрова икономика и отключва потенциала за растеж на ЕС;
2. отбелязва, че един по-интегриран банков съюз би помогнал за повишаване на устойчивостта на банковия сектор на ЕС; отбелязва, че по-добрата трансгранична интеграция на банковата дейност би увеличила потенциала за споделяне на риска с частния сектор и би гарантирала диверсификацията на банковия пазар на ЕС;
3. изразява съжаление, че способността на банките в ЕС да финансират големи инвестиции е ограничена от по-високите разходи, по-малкия мащаб и по-ниската рентабилност, което не е достатъчно, за да се гарантира тяхната конкурентоспособност;
4. признава, че банките от ЕС, които все още извършват дейност в Русия, са намалили дейността си; призовава надзорните институции да продължат да подпомагат тези банки в усилията им за излизане от руския пазар;

5. отбелязва, че създаването на отделна юрисдикция за банките в ЕС със значителни трансгранични операции¹³ би спомогнало за завършването на банковия съюз;

Надзор

6. приветства приемането от съзаконодателите на новия банков пакет за прилагане на стандартите „Базел III“ в ЕС; подчертава, че Комисията следва да направи задълбочена оценка на това дали е необходимо забавяне на изпълнението, за да се запази конкурентоспособността на банките в ЕС; във връзка с това приветства делегирания акт, с който датата на прилагане на новата рамка за пазарния риск се отлага с една година до 1 януари 2026 г.;
7. отбелязва, че средното съотношение на базовия собствен капитал от първи ред е останало на високи равнища в размер на 15,81%;
8. отбелязва, че съотношението на необслужваните кредити е останало стабилно в размер на 2,30%, а коефициентът на ликвидно покритие – в размер на 159,39%;
9. отбелязва липсата на напредък по предложението за директива относно лицата, обслужващи кредити, купувачите на кредити и събирането на обезпечения, което цели да се предостави на банките, при спазването на определени условия, механизъм за ускоряване на възстановяването на стойността по обезпечените кредити чрез извънсъдебно изпълнение на процедурите, за да се осигури по-нататъшното развитие на вторичните пазари на необслужвани кредити;
10. отбелязва, че настоящите равнища на рентабилност на банковия сектор могат да предоставят възможност на някои държави членки да приложат допълнителни целенасочени увеличения на макропруденциалните буфери и да спомогнат за запазване на устойчивостта на банковия сектор;
11. приветства създаването на новия Орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма;
12. подчертава необходимостта от повишаване на устойчивостта на небанковите финансови посредници и установяване на еднакви условия на конкуренция в банковия сектор, включително чрез разработване на специфични регулаторни и надзорни инструменти за предотвратяване на кризи с ликвидността;

Преструктуриране

13. приветства целта на предложението относно управлението на кризи и застраховането на депозитите да се осигури по-последователен подход във всички държави членки към прилагането на инструменти за реструктуриране и защита на депозитите с цел повишаване на финансовата стабилност, защитата на данъкоплатците и доверието на вложителите; отбелязва, че малките банки не представляват никакъв риск за финансовата стабилност;

---

¹³ Докладът Драги, стр. 61.

14. подчертава, че е важно да се запази основната отговорност на акционерите и кредиторите за понасянето на загуби в случай на несъстоятелност на банка, което все още е ключова поука от световната финансова криза; подчертава, че споделянето на загуби от акционерите и кредиторите трябва да остане основният източник за финансиране на реструктурирането, преди да се прибегне до източници, финансирани от сектора;
15. припомня, че достатъчното минимално изискване за собствен капитал и приемливи задължения е от решаващо значение за една надеждна рамка за реструктуриране и за да се гарантира, че органите за реструктуриране разполагат с достатъчна гъвкавост за ефективно прилагане на стратегиите за реструктуриране, необходими в конкретна кризисна ситуация; предупреждава, че намаляването на това минимално изискване, произтичащо от конкретни стратегии за реструктуриране на етапа на планиране на реструктурирането, би могло да възпрепятства възможността за реструктуриране на банките;
16. подчертава, че подкрепата за ликвидността при реструктуриране не следва да се основава на никакви допълнителни публични средства; отбелязва, че следва да се избягва всяко използване на парите на данъкоплатците за реструктурирането на банките;
17. приветства иницирания от ЕСП стратегически преглед „Концепция 2028 г. за ЕМП“, за да се определят неговите дългосрочни цели, да се преодолеят новите предизвикателства и да се засили още повече сътрудничеството с националните органи за реструктуриране и други заинтересовани страни;
18. приветства плана на ЕСП за рационализиране на годишния цикъл на планиране на реструктурирането, за да се гарантира, че той е все по-ефикасен и поставя по-силен акцент върху тестването на възможността за реструктуриране на банките и привеждането в действие на стратегиите за реструктуриране;
19. приветства факта, че Единният фонд за реструктуриране вече е изграден; призовава за пълното ратифициране на Споразумението за изменение на Договора за ЕМС от всички държави членки, включително за създаване на общ предпазен механизъм за Единния фонд за реструктуриране;
20. подчертава необходимостта от допълнителни усилия, за да се гарантира пълна възможност за реструктуриране за всички банки, които попадат в обхвата на реструктурирането; припомня, че постигането на възможност за реструктуриране не може да се счита за „подвижна цел“, и поради това призовава за по-голяма стандартизация и хармонизация на оценката на възможността за реструктуриране;

Застраховане на депозитите

21. подчертава факта, че предложението на Комисията за създаване на европейска схема за застраховане на депозитите беше публикувано още през 2015 г. и че оттогава обстановката се е променила значително;

22. отбелязва, че са били въведени успешно национални схеми за гарантиране на депозитите и че те са доказали своята функционалност в редица случаи; подчертава необходимостта да се вземат предвид специфичните национални характеристики и да се запазят добре функциониращите системи за по-малките банки, които вече съществуват в някои държави членки;
23. подчертава необходимостта да се вземат предвид особеностите на институционалните защитни схеми и да се запази тяхното функциониране;
24. отбелязва изявлението на Еврогрупата от 16 юни 2022 г. относно бъдещето на банковия съюз;
25. припомня, че прекъсването на връзката между банковия и държавния риск продължава да бъде предизвикателство за банковия съюз; подчертава, че рискът за счетоводните баланси на банките може да бъде допълнително намален чрез регулаторното третиране на експозициите към държавни дългови инструменти;
  - o
  - o
  - o
26. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, Европейската централна банка, Единния съвет за реструктуриране и Европейския банков орган.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Докато годишните доклади за банковия съюз за 2022 г. и 2023 г. се фокусираха върху войната в Украйна и продължаващата руска агресия срещу Украйна, настоящият доклад се фокусира повече върху предизвикателствата за ЕС и за Европейския парламент, както е отразено в новия мандат на Комисията, а именно приоритетите на ЕС за насърчаване на конкурентоспособността, за укрепване на единния европейски пазар и за стимулиране на икономическия растеж.

Понастоящем Съюзът се намира в повратна точка, която ще определи икономическото бъдеще през следващите десетилетия. В докладите на Енрико Лета и Марио Драги от 2024 г. се подчертава, че ЕС се нуждае от значителна промяна, за да може да се конкурира със САЩ или Китай. В този контекст банковият съюз е основен крайъгълен камък на конкурентоспособността. Укрепеният банков съюз ще позволи на ЕС да генерира необходимия капитал за подготвянето на европейската икономика за бъдещето.

Банките в ЕС играят ключова роля за финансирането на необходимите инвестиции, тъй като банковите заеми все още са най-важният източник на външно финансиране за дружествата. Банките в ЕС обаче страдат от по-ниска рентабилност в сравнение с американските си партньори поради твърде големия брой регулаторни пречки и незавършения банков съюз. За завършването на банковия съюз е необходим стабилен и конкурентоспособен банков сектор. Въпреки че през последната година съзаконодателите постигнаха значителен напредък по отношение на законодателството от решаващо значение за банковия съюз, ЕС трябва да продължи да следи отблизо дали икономиката, гражданите и банките му извличат ползи от тези приети предложения. Настоящият доклад съдържа реалистични и постижими препоръки, които биха могли да спомогнат за по-нататъшното укрепване на банковия съюз.

Не само предприятията от ЕС обаче се нуждаят от по-добър достъп до капитал. Понастоящем гражданите на ЕС имат трудности с това да си позволят жилище или да финансират инвестициите в устойчиво саниране. Поради това е от решаващо значение да се повиши рентабилността на банките в ЕС, тъй като това на свой ред ще им позволи да осигурят на частните домакинства по-добър и по-лесен достъп до финансово достъпни заеми.